

NM F3A NAMSOS

1981



Tekst og bilder
Per Husum



Det var NTH Flyklubbs tur i år til å arrangere NM i F3A, dvs kunstflyging med radiokontrollerte motormodeller. Som så mange andre steder i landet har også denne klubben problemer med flyplass. De fikk etter mye leting lov på Namsos Flyplass, og det skulle vise seg at dette var et brukbart valg. Vi har jo forsøkt å spre NM til forskjellige deler av landet de siste årene, og det ble altså denne gangen forholdsvis langt nord. Namsos ligger nemlig ca. 3 timers bilkjøring nord for Trondheim.

Vi fikk bruke selve rullebanen og taksebanen på flyplassen. Med 800 x 30 meter, plus ditto taksebane hadde vi nok å boltre oss på. Til og med på tvers av banen kunne vi fly. Vi var redde for at sola skulle bli plagsom, (om formiddagen ville vi få den i øynene) men med overskyet vær hele uka, ble ikke dette noen problemer. Vi kan likevel ikke si at værgudene var helt på vår side. Under RC-uka fra søndag 2/8 til onsdag 5/8 var det en del regn som hindret flygingen. Også under selve konkurransene måtte vi avbryte flere ganger pga regnværet. Under RC-uka var det nok ikke så mange som tidligere, og dette skyldes sannsynligvis at mange gruet for den lange reisen. Egentlig var dette litt synd, for under en slik uke (egentlig bare 3-4 dager) foregår det mye instruksjon og rettledning av både såkalte toppflyvere og de litt mindre erfarne. Vi kunne ligge på en campingplass bare noen hundre meter fra der vi fløy, og det er morsomt å kunne sette sammen modellen i hytta eller teltet, og så bare spasere ut på stripa, og fly. NTH hadde også ordnet med lademuligheter 50 meter fra der vi fløy.



Det skjer alltid noen uhell under en uke med så mye flyging. Så også denne gang. En midair betyr ofte to totalvrak, og da Magne Norland ble påkørt av en Taxi ble det ikke mye igjen av hverken Arrowen eller Taxien. Dette skjedde under siste turen til Magne (til og med i landingsrunden) før konkurransene skulle begynne. Synd, Magne hadde nå endelig fått skikkelig "dreis" på flygingen, etter ganske hard trening de siste ukene. Vi trodde da at han måtte være landets mest uheldige modellflyver, men endret oppfatning når vi fikk høre om Kjell Tore Pettersens tre, ja tre, totalvrak i løpet

Overst: Vingtreff flygerene samlet.
Under: Egil Haave med sin Pause 1.



En 2-3 ganger om dagen ble vi avbrutt av Widerøes bevegelser med Twin Otter eller Dash 7. Spesielt ble vi meget imponert over hvor utrolig kort startbane disse flyene trenger. Etter et par hundre meter i motvind, setter de snuta bratt oppover, og det mest fantastiske av alt er at disse flyene knapt kan høres på noen hundre meters avstand. Med tanke på de problemer vi modellflyvere har med å finne egnede plasser, må vi nok innrømme at vi har en del å lære mht støydemping.

av en uke. Se forøvrig lenger frem i reportasjen. Videre var det flere som holdt på å gå i "baret" pga regnet og radiosvikt. Det hendte faktisk flere ganger at folk tok sjansen på å fly i regn, selv etter at modell og sender hadde stått ute i det våte været i flere timer, og så like før take off sviktet radioen. Så flaks har man ikke lov til å ha! Tore Jerntegaard, som også reparerer RC anlegg, bare rystet på hodet over slik uforstand. Tipper vi får noen pauli ord om dette i R&E spalten med det første.

Under:Lasse Børja (til høyre) og Geir Krutnes. Begge imponerte med god og sikker flyging i Vingtreff.



Det var Geir (20 år) som til slutt trakk det lengste strået av disse to og ble Vingtreff norgesmester 1981, to små poeng foran Lasse (16). Dette er to navn vi nok får høre mer om, da i Forus Cup sammenheng. Odd Olsen fra Harstad fløy seg bra opp, og havnet på tredje plass. Odd ga foresten flere ganger i uka pene oppvisninger med helikopter, gjerne sammen med Sverre Fredriksen også fra Nord-Norge.

På torsdag begynte konkurransene, med Vingtreff og Forus Cup. Det er tydelig at det spesielt i disse to klassene er vanskelig å samle mange deltagere når NM holdes såpass langt fra de store sentre. I VT var det 8, og i FC 7 deltagere. Dette er faktisk godt under halvparten av antallet i 79, da NM gikk i Tønsberg. Jeg synes også at det sviktet noe på kvaliteten på flygingen i VT, som betegnende nok ofte blir kalt "Vingletreff". Det var flere av deltagerene her som ikke hadde fløyet gjennom programmet på forhånd, slik at vi kunne oppleve en bedring ettersom omgangene ble avviklet! Men det var to stykker som tydeligvis hadde forberedt seg grundig og som overrasket positivt. Geir Krutnes og Lasse Børja fra Os (ved Bergen) siktet seg tidlig i vinter inn på Vingtreff NM, og nå fikk de virkelig lønn for strevet. Med sine Curare 40, har de enkelte uker fløyet hele 20 turer, og dette kunne vi se på dem. De fløy begge to stødig og presist, og lå langt foran de andre deltagerene i VT.



Over: Anders Nilson fra NTH Fluklubb. Anders hadde laget et superbrett til senderen sin, men hadde nok fått litt for liten tid til å slite det ut.

Til venstre: Dommerene i Vingtreff, fra venstre mot høyre: Jerntegaard, Meltzer, Norland, Olsen og Hegre.

Vi har ikke noe bilde av Forus Cup dommerene, men nevner at de var Geir Krutnes, Bjerkreim, Husum (Per) og Langbråten.

FORUS CUP



I Forus Cup ble det på samme måten som i VT fløyet 3 omganger, hvorav de to beste talte. Allerede i første omgang viste Øystein Bach fra arrangørklubben at han hadde alvorlige hensikter. Med sin Curare 60, med skikkelig Rossi motor, fløy han temmelig profesjonelt, dette til tross for en noe mangelfull trening i løpet av sommeren. Øystein støper selv sine kroppor i glassfiber, og er også dyktig på finish. Terje Andresen fra Vingtor, fløy Curare 40, men hadde tross alt litt for mange urenheter i flygingen sin til helt å kunne ta opp kampen med Bach. Det viser seg i praksis at Forus Cup nesten alltid blir vunnet av en flyver som bruker 10ccm motor. Disse modellene er litt større og tyngre, og har gjerne litt større fart, så flygingen blir gjevnere og mer presis. Så også altså denne gang. Øystein vant klart.

Flygingen i Forus Cup klassen hadde langt bedre kvalitet enn i VT. Brødrene Øyvind og Arnstein Solberg, begge fra Carvus (Rakkestad) fløy absolutt brukbart, og med litt mer trening er nok også disse modellene for FAI klassen. Bjørn Oppsetmyren fra Vingtor, hadde nettopp fått ferdig en ny ArroW og måtte slite med noen "nymodell nykker". Med litt mer inntrimming på den nye modellen, vil Bjørn lett forbedre flygingen vesentlig. Gulbrand Thomassen fra Ving har i de siste årene deltatt i VT NM, men stilte nå i FC klassen. Her gjorde han en brukbar deby, til og med med en selvkonstruert modell. Bare pass på å holde senderpulten litt lavere neste gang, Gulbrand!

Forus Cup flygerene samlet:
Fra venstre: Thomasen, Terje Andresen, Øyvind Solberg, Øystein Bach, Arnstein Solberg og Bjørn Oppsetmyren.

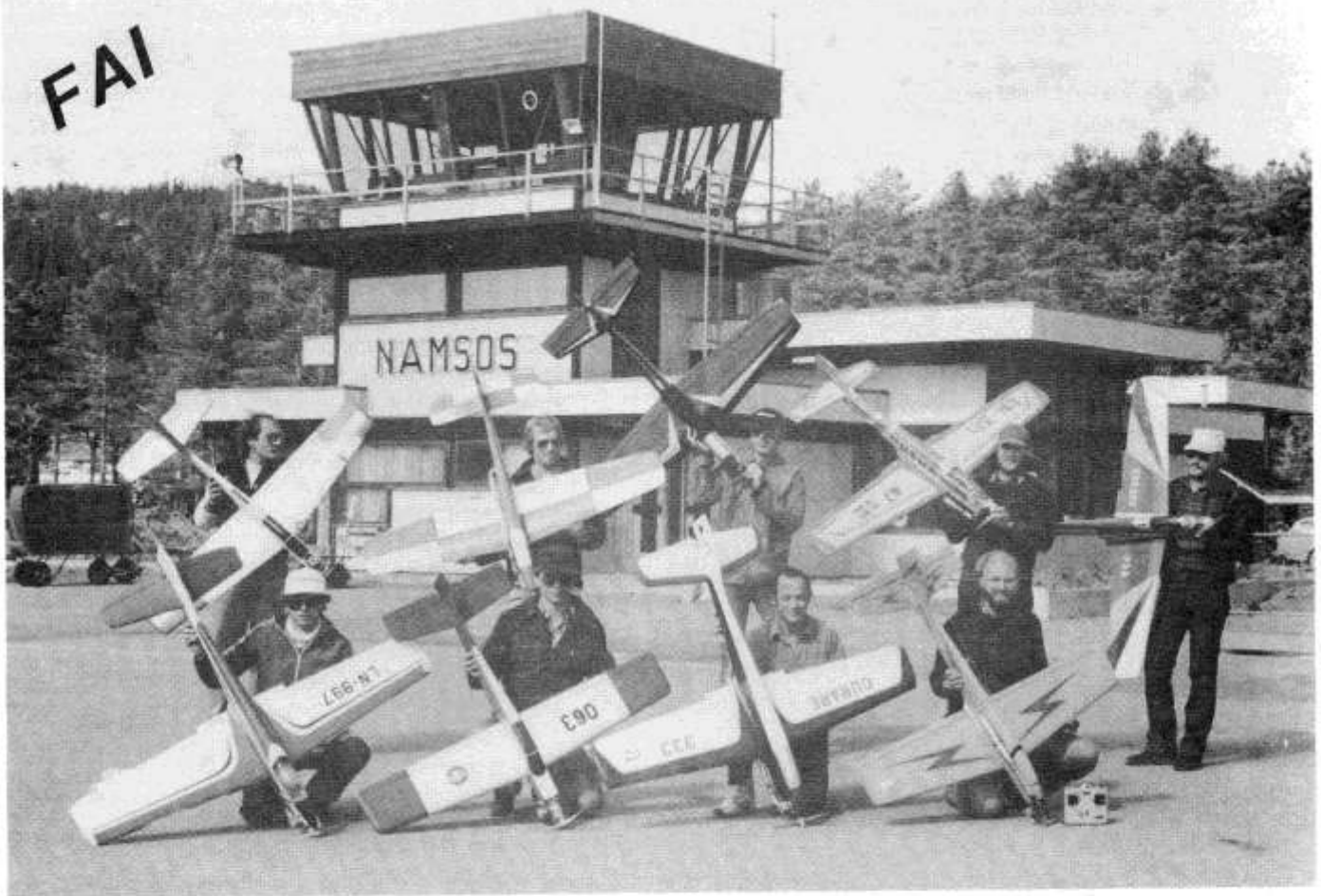
Både Vingtreff og Forus Cup ble kjørt ferdig på torsdag, til tross for en del avbrytelser pga regnvær. Det ser ut til at begge program flyter bra og har omtrent samme vanskelighetsgrad, så det blir vel få eller ingen forandringer i VT og FC med det første. Dessuten har jo årsmøtet i MFS bestemt at de samme to program skal stå uendret også neste år. Så de av dere som gjerne vil trene i kunstflyging, kan trygt gå igang med treningen på disse program.



Over: Brødrene Solberg poserer. I forgrunnen Arnstein, og bak Øyvind. Begge er fra Rakkestad, hvor skala er like populært som pattern.

Til venstre: Gulbrand Thomassen starter sin motor på den selvkonstruerte maskinen.

FAI



Norgesmesterskapet i FAI klassen (den internasjonale klassen, og den vanskeligste det holdes NM i) samlet 14 deltagere. Også dette var noe ferre enn det som har vært vanlig de siste årene. Det var tydelig at selv de som flyr denne krevende klassen, og som bruker mye tid og penger på sin sport, gruet for den lange reisen. Vi kan nevne at de som kom fra Stavanger hadde kjørt ca. 140 mil med bil for å komme til Namsos.

Men de som fløy FAI hadde tydeligvis forberedt seg godt, de aller fleste. Helt fra midten av 70 årene har nivået steget jevnt og sikkert, og årets mesterskap i FAI viste at våre beste kunstflypiloter nå holder en høy standard.

Konkurransen begynte fredag 7/8 med tre omganger og ble avsluttet lørdag med fjerde og siste omgang. Under de tre omgangene på fredagen var det topp forhold. Det var passe overskyet, slik at man slapp å få solen i øynene, og vinden var så svak at den ikke hadde noen betydning. Disse "superforholdene" hadde nok sitt å si for den topp flygingen som ble vist. Det blir tross alt mye roligere og jevnere flyging, når luften er så "død" som den var på fredagen. Vingene vipper ikke det minste, og flyverne får ingen overraskelser. Det ble dessuten fløyet på langs av baneretningen (800 meter lang asfaltbane) slik at man hadde god referanse på retningen til leggene.

Først ute av "de store kanonene" var Ernst Totland med sin vanlige Curare. Han fløy en brukbar tur, selv om enkelte småfeil trakk ned på helhetsinntrykket. Jeg trodde faktisk på det tidspunktet at han ville klare NM tittelen igjen, spesielt med tanke på at Ernst ofte har en egen evne til å fly bedre og bedre utover i konkurransen. Og det må her skytes inn at hans hardeste konkurrent det siste året, Nils Øystein Bossum, hadde krasjet Curaren sin (radio klikk) og syntes ikke at

de andre modellene sine (bl.a. en Magic) var gode nok til å delta med.



Øverst: Noen av FAI flygerene etter konkurransen.

Over: Tore Jemtegaard hjelper Ernst Totland.

De eneste som da kunne ha en sjanse mot Ernst måtte være Tore Jemtegaard eller Bjørn Liberg. Tore har imidlertid fløyet litt dårligere enn Ernst både i Grensecupen og i Nordisk som gikk i Sverige et par uker før NM. Dessuten hadde ikke flyvningen i løpet av uka til Tore vært den helt god, selv om den hadde tatt seg kraftig opp de siste flightene. Når det gjaldt Bjørn Liberg, vet vi jo at han kan fly meget godt, spesielt under trening. Men han har en tendens til ikke helt å få vist hva han kan under konkurranser. Så etter at Totland hadde fløyet sin første omgang til 1001 poeng, syntes jeg det hele gikk mot en ny favorittseier.

Mot slutten av omgangen fløy Bjørn Liberg imidlertid også en god omgang, faktisk helt på høyde med det Ernst hadde prestert. Like etter kom så Tore og straffet Bjørn og Ernst med ca 15 poeng. Så etter at hele første omgang var over var det helt klart at her var det flere som kunne klatre helt til topps.

Når det gjelder de andre flyverne, kunne vi nå se at denne unge garden i Vingtor som i noen år har "ligget i vannskorpen", nå slo ut i full blomst. Disse treningsnarkomane ungguttene vil nok bli leied hanskes med for de fleste.

Tørres Hegre fra Forus RC Klubb, er nå for en veteran å regne, og flyr godt og stødig med sin SLY BIRD. Hans første omgang smakte det virkelig fugl av, mens de resterende 3 omgangene hans var ikke helt av samme klasse.



Clamer Meltzer som flyr alene på Andøya, var en gledelig overraskelse. Med sin grønn/hvite Curare (speilblank finish) fløy han 4 pene gjevne turer. Clamer var i sin spede ungdom svuren UC mester i Norge 6 ganger på rad, og det er morsomt å se at han nå har tatt opp kampen i F3A. Han har gode treningsmuligheter på Andøya, der han til daglig er pilot på de store Orion rekognoseringsfly. Clamer fortalte oss at det han manglet var noen til å stå bak å fortelle hvilke feil han gjorde. Dette ville muligens rette på seg, da det nå var blitt flere interesserte i F3A som kunne hjelpe ham.

I den andre omgangen forholdene helt perfekte, ikke et vindpust kunne merkes. Totland fløy igjen en brukbar tur, men det var stadig litt for mange små uregelmessigheter som trakk ned helhetsinntrykk og karakterer. Med 976 poeng skjønte vi at her var alt mer åpent enn noensinne. Og ganske reiktig, da Liberg kom, smelte han til med en helt fantastisk tur. Jeg stod selv bak ham og leste opp manøvrene og fulgte således meget godt med på hele fligten. Både Bjørn selv og vi andre forstod straks at dette var bra. En rekke av figurene var slik at det var vanskelig å finne klare feil. Dette var mere nøyaktig og presis flyging enn det selv Totland hadde prestert noen minutter i forveien. Det som nok Liberg må trekkes litt for, er at han fremdeles flyr en del av øvelsene noe for høyt. 1055 poeng til Bjørn ble det, og her var det tydelig at Tore nå skulle fly virkelig bra. Da Tore startet litt senere, var alles øyne rettet mot ham og hans fly. Det han nå presterte er faktisk det beste jeg har sett ham fly. De småsleivene som preget flygingen

hans under RC uka, var nå helt borte. Manøvrene var nøyaktig og symmetrisk plassert, og i tillegg flyr han en litt lavere stil enn den Bjørn har, og dette skaffet ham de nødvendige ekstra poeng. Med 1080 poeng skulle det vise seg at mesterskapet i virkeligheten var avgjort. Med et forsprang på nesten 40 poeng til Liberg og over 100 til Totland, var hans muligheter for seier store.

I 3 omgangen ble flygingen ikke bedre, heller tvert om. Og det må vel også sies at dommerene ikke nettopp ble snillere med karakterene. Den siste omgangen, som altså ble fløyet på lørdag, ble et antiklimaks. Det var vesentlig dårligere værforhold, med sterk vind på tvers av flyretningen, og en sjenerende sol nesten midt imot flyverne. Under disse forhold klarte naturlig nok ingen å forbedre sine poeng. Det er som kjent bare to av fire flukter som teller.

Da Tore i siste omgangen skulle fly til slutt (man fløy 3 og 4 omgang på svenskevis med dårligste flyver først, så nestdårligste osv. til bestemann) var han allerede norgesmester. Han kunne derfor ta victoryroll rett etter takeoff, og fløy også siste omgang til høyeste poengsum. Tore ble derfor faktisk en meget klar mester, 40 poeng foran Liberg og ca 115 poeng foran Totland.

Tore skulle være vel kjent for våre lesere, i det han skriver R & E spalten her i MI, og han har i mange år ligget helt i toppen i F3A. Vi må kunne si at det kom litt overraskende at han kunne klatre helt til topps. Men det er rart med det, mye trening gjennom mange år, er nødt til å gi resultater. Tore fløy FAI programmet brukbart allerede for 6-7 år siden, og han har blitt bare bedre og bedre. Sett på denne bakgrunn er det ikke så merkelig at han vant. Men hvis vi ser på modellen han bruker, blir hans prestasjon bare enda større. JPA er en over 10 år gammel konstruksjon, (JPA betyr Jah. Petter AAnestad) til og med tegnet av en nordmann. Modellen er således ikke av de mest moderne, bl. a., er kroppen unormalt lav slik at kniv egg flyging ikke er serlig lett med modellen. Det er mange som har vært etter Tore og sagt at han må bygge seg en mer vanlig modell som f. eks. Curare, Arrow, eller Magic. Men han har hele tiden vært sta og holdt på at han har følelsen av at det er fingrene og ikke modellen det er noe i veien med når ikke flygingen går som den skal. Men en stor fordel har JPA til Tore: den har bare ett bens understell under kroppen, og dette er ikke opptrekkbart. På denne måten sparer han 2-3hg i forhold til de vanlige understell med 3 legger. Hele JPA til Tore veier ca 3500 gram og dette er markert mindre enn de fleste andre modeller. Kraftoverskuddet i vertikale manøvre er derfor meget bra. Vi merker oss at Kenneth Holm som vant nordisk nå i sommer, heller ikke bruker 3leggs understell, men halehjul. Det er tydelig at regelforandringen med ikke å dømmes take off og landing som ble innført for et par år siden, nå fører til ventede forandringer på modellene.

Ved å benytte ett eller to leggs understell, vil man jo få en del fordeler: vektbesparelse, mindre motstand, rimeligere, og mindre arbeid. Det var nå flere av deltagerene som brukte ett eller toleggs understell, og dette kommer nok nå hurtig til å bli mer og mer vanlig.

Bjørn Liberg bruker en vanlig Curare MK byggesett. Han vant Forus Cup klassen i 1977, og har siden gjort det bare bedre og bedre i FAI klassen. Bjørn har nå to år på rad vunnet NM i UC, og klarte nå altså å komme helt opp på en annenplass i F3A.

Det er ikke lett å komme blandt de tre første i et NM i F3A, og Bjørn har da også vist at trening er det som skal til: 140 liter fuel siden sist NM er bare enørmt. Totland har en meget fin stil på flyvningen sin, spesielt liker vi den lave stilen. I dette mesterskapet hadde han imidlertid litt for unøyaktig og upresis flyging, til å kunne klatre helt til topps. At Ernst kan komme grusomt tilbake igjen er vi imidlertid ikke et øyeblikk i tvil om. Rune Langbråten fikk 4. plass, faktisk bare 70 poeng bak Totland. Rune er ung (flyr droner i militæret) og må sies å tilhøre denne nye generasjonen som nå slår til for fullt. Det samme kan sies om Terje I. Olsen som i 1978 kom høyt opp i Vingtreff NM, kom på annenplass i Forus Cup i 79, og har nå altså klatret helt opp på 5 plass i FAI klassen. Iver Husum på 6. plass har i år overhodet ikke trent (annet enn ca 5 turer i RC uka) og flyter fremdeles på gammel rutine. Men 8 mil til nærmeste flyplass oppmuntrer ikke til noen stor treningsmengde.



Iver HUSUM

Kjell Tore Pettersen fra Fredrikstad er av de som trener mest, men hadde et par uker før NM skulle gå av stabelen en serie uhell som ville ha knekt de fleste: 3 fulle krasjer på én uke. Men han kjøpte 3 flasker Hot Stuff og begynte å lime sammen en "bastard" med Curare kropp og Magic vinger. Og med noen få prøveflukter kom han så med denne til Namsos. På denne bakgrunn er 7 plassen dobbelt respektabelt. På 8. plass kom Magne Norland som igjen var uheldig. Han ble påkjørt av en Taxi under RC uka, og krasjet sin Arrow som han virkelig hadde fått dreis på. Han fløy i stedet for en spesiell lavstøymodell tegnet av Tore Paulsen. Denne gikk oppløst mye dårligere enn Arrowen, men til tross for at Magne fikk bare en tur på forhånd med denne høyst spesiell modellen (tror den heter Skarabee 8) fløy han den ok, og han havnet på en 9 plass. Ole Magnus Husebø fra Forus fløy en bra omgang, mens de andre ikke var av den standard vi vet han kan. Magnar Bjerkreim som i fjord vant Forus Cup klassen, fløy brukbart, men har nok en del finpussing igjen før han kan begynne å klatre oppover listen. Sverre Fredriksen fra Mo i Rana flyr pent, men hadde valgt

alt for liten K-faktor, dvs for få vanskelige manøvre. Rune Nessen fra Gardermoen hadde misforstått innkallingen og kom en dag for sent. Han fikk derfor bare en flukt, og da løsnat pipa hans. Synd for Rune som vi vet kan meget bedre.

La oss kommentere en del av de fakta som delvis kommer frem på utstyrstabellen og resultatlister. For det første selve flyvningen som vi allerede har sagt var av første klasse. Jeg snakket litt med Hegre og Husebø fra Staveanger om dette, og de syntes kvaliteten på flyvningen nå var blitt nesten skremmende høy, og at det var blitt en grad av "profesjonisme" over det hele som kunne ta pusten fra noen og enhver. Jeg må bare si meg enig i dette, for å havne blandt de 5-6 beste må man tydeligvis ikke bare være i besittelse av en porsjon talent utenom det vanlige, men man må også trene ganske målbevisst og mye gjennom mange år. Jeg vil ikke betenke meg på å si at våre bedre FAI flyvere er toppidrettsmenn på høyeste plan.



Når man ser på tabellen over forbruk av fuel siden siste NM, skulle det gå meget klart frem hva viktigste årsak til suksess er. Hvis vi tar den første halvparten av flygerene (7 første) vil vi finne et gjennomsnittsforkbruk på nesten 75 liter! Dette står i skarp kontrast til det tallet vi får på de 7 siste plassene, nemlig ca 20 liter. Så hvis det er noen som ønsker å vinne NM i F3A, vet man hva man hva man skal bedrive i fritiden sin!

En annen ting vi kan se av resultatlisten er at én klubb har en enorm dominans i toppen. Vingtor fikk ikke bare 1. og 2. plassen men har faktisk 5 flyvere med på de 6 første plassene. Dette har vel først og fremst noe med tradisjoner og gjøre. I 60 og 70 årene hadde klubben toppflyvere som Poju Stephanson, Knut Aker og Tore Paulsen. Disse tre sammen med noen få andre fra Vingtor tok i "gamle dager" omtrent det som var av topplasseringer i Norge og også dengang i Norden. Disse tradisjoner føres videre av en ny generasjon, nå med Tore Jemtegaard i spissen. Dette at klubben har et miljø for kunstflyging, og for konkurranseflyging i det hele tatt (NM mesteren i skala og UC de to siste år) påvirker selvfølgelig de nye unge medlemmene i "riktig" lei. Men klubben har også drevet aktivt med bl. a. flykurser i de aktuelle konkurranseprogram. Slike kurs har virket ansporende på deltagerene, foruten at de selvfølgelig har øket flyferdigheten. Vi får bare håpe at også andre klubber kommer sterkere idet en slik dominans fra en klubb oppløst ikke bare er av det gode.

Når det gjaldt modellene viser tabellen en gledelig spredning, hele 9 forskjellige typer. Den mest populære var Curare, idet 6 stykker hadde denne. Tore beviste med sin seier at det i hvert fall ikke er modelltypen som har mest å si.

Når vi først er inne på modeller kan vi ikke unngå å nevne et par meget spesielle modeller, som det ble fløyet med enten under selve konkurransen, eller i løpet av RC-uka. Det var Tore Paulsen som startet interessen for lavstøy modeller. Han konstruerte en spesialmodell med TP-potte, forgasserdemper og motoren hent opp i gummi. Denne modellen er som en hvisking i luften sammenliknet med de vanlige hylende modellene. 76 dB i stedet for 84 dB på 10 meter. Tore Paulsen fløy en slik modell under NM på Herdla i fjord med et hederlig resultat. Modellen gikk vesentlig langsommere enn de ordinære F3A flyene, og fremfor alt var drakraften rett oppover vesentlig mindre også når man tok vekten i betraktning (2,7 kg). Paulsen hadde da en firebladet Zinger 11x8 propeller, kappet til 10 tommers diameter. Under grensecupen så vi en ny type glassfiberpropellere med tre blader. Svenskene hadde begynt å bruke disse fordi de gir mindre støy. Når de blir brukt på en vanlig modell kan man knapt høre at støyen minker. Dette fordi vi har andre støykilder som er dempet for lite. Men på spesialmodellen til Paulsen gjorde denne propellen underverker. Modellen går litt fortere, men fremfor alt ble drakraften enormt forbedret fra den 4bladete propelleren. Det er også tydelig at motoren arbeider lettere med den 3bladete glassfibermodellen. Turtallet økte til ca 12800 RPM. Vi satte den samme propelleren på Rossien til Magne Norland og denne varvet da 14800. Det fine var at støyen på Skarabee 8 (spesialmodellen til Paulsen) med glassfiberpropelleren ikke støyet noe mer enn før.

Her hadde vi altså bare ved å skifte over til en annen propell oppnådd en ganske enorm effekt økning, uten at støyen var blitt større. Med fullt turtall på bakken høres en noe høyere hvining enn før, men denne forsvant når flyet kom opp i lufta.

Dette var forsøk som vi gjorde under RC-uka oppe i Namsos, forsøk som virker oppmuntrende på de som ønsker at støy fra modellfly skal minkes. Glassfiberpropellen var altså tre bladet og 10x7 1/2. Dvs 10 tommers diameter og stigning på 7 1/2 tomme. På fredag kveld etter at 3. omgang var ferdig, tok Husebø fra Forus frem sin egenkonstruerte lavstøy-modell, som han fløy med i grensecupen. Denne modellen har ikke motoren hengt opp i gummi og heller ikke forgasserdemper. Men den har TP-potte og innebygd motor og pipe, omtrent som på Magic. Den støyte bare en tanke mer enn Skarabee 8, og propelleren er en firebladet 11x8 kuttet til 10x8. Den veier 2,6 kg og



har en noe tynnere vingeprofil enn Skarabee 8. Vi fortalte Husebø om erfaringene med å skifte propell på Skarabee 8, og han ble straks med på å teste Metterhausen propellen, som den kalles. Vi prøvde først med den firebladete trepropellen og da fikk motoren et turtall på ca 11800. Med Metterhausen glassfiberpropellen økte trekraften mye, og turtallet steg til ca 13200, dvs en økning på 1400 RPM. Det fine vi opplevde også nå, var at støyen ikke økte merkbart. Husebø prøvde så modellen i lufta, og den var blitt merkbart bedre pga den økte drakraft fra motoren. Disse forsøkene vi gjorde med Metterhausenpropelleren var derfor meget oppmuntrende, og det er ingen tvil om at vi må bare må fortsette med arbeidet med å lage støysvake modeller. Vi kommer til bakte til disse problemene i senere nummer ut på høsten.

La oss komme tilbake til NM i Namsos etter denne utflukten med lavstøy modeller. På motorsiden er det igjen bare å konstatere at den suverent mest populære motor er Webra. Det ser ut til at Rossi er et bitte lite hakk sterkere, og kanskje også en tanke mer lunefull. Meetering er standard hos de fleste. På radiosiden var Futaba og Simprop de mest brukte, men ellers var det mange radiomerker som var benyttet. De fleste radioer har fullt av knapper å bryte på. Både under uka og under selve konkurransen var det lite trøbbel med radioene, når vi unntar de som var litt for uforsiktede i regnvær. Vi har sett det før og vi så det igjen at i regn virker de meget usikkert.

Konkurransen ble greit avvirket av NTH Flyklubb, med Øystein Bach som leder. Nytt av året var datamaskin til å regne ut poengsummer og holde orden på resultatlistene. Maskinen var en Tanberg, og ble betjent av (og programmene skrevet av) Kjell Aanvik som til daglig arbeider i Trønderdata.



"Punchedame" Kjell Aanvik ved data-sentralen gjorde en god jobb.

Til venstre Husebøs lavstøymodell for skiftet til trebladete glassfiberprop.

Det er litt imponerende hva en slik maskin gjør. Skriveren printer ut 120 tegn i sekundet og det å skrive ut en resultatliste tok bare 10 sekunder. Ca 5 sekunder etter at en flyver hadde gjort siste manøver i sitt program, ble samlet poengsum lest opp i høytaleren! Flyveren fikk oversikt over hva de forskjellige dommere hadde gitt og poengsummen på en datautskrift før han hadde landet! Vi har tydeligvis kommet nærmere 1984. Systemet med dataresultater virket så bra at vi fikk lyst til å gjøre dette til standard under kommende NM, men det er vel å ta litt hardt i.

Dommere under FAI konkurranser var Terje Andresen, Bjørn Oppsetmyren, Øystein Bach og Ståle Limseth. Det var stort sett bra og gjevn dømming unntatt muligens i 2. omgangen da de gikk en tanke høyt med sine tall. Resultatet i FAI klassen var likevel helt riktig. Det er imidlertid litt problem dette med dømmingen i FAI klassen. De aller fleste av våre godkjente dommere er selv flyvere som etterhvert kommer over i FAI, og så står vi der uten dommere i denne klassen. Det er mulig at man må satse på dommere som selv ikke er flyvere og så betale disse litt for å komme å dømme NM. Det er i alle fall ikke noe enkelt problem. I Sverige bruker man langt høyere startavgifter slik at man kan betale dommerene noe for reise og opphold.

Selv om det både under RC uka og tildels under selve konkurransene var litt dårlig vær, vil vi huske tilbake til oppholdet i Namsos med glede. NTH hadde gjort en bra jobb, og ikke minst vil vi takke flyplassledelsen for sin enestående velvilje de viste oss under hele oppholdet. De korte oppholdene pga Widerøes bevegelser, var bare hyggelige avbrekk i den intense modellflyvingen vi opplevde. Det ville være meget enklere å være modellflyver hvis vi møtte den samme velvilje andre steder som den vi fikk oppleve fra flyplasspersonalet i Namsos.



Det er godt øra er på plass, ellers hadde det vel gått helt rundt! Øystein Bach etter seieren i Forus Cup.

Neste år er det Vingtor RC Club som skal arrangere NM og RC uke, men det er ennå ikke bestemt hvor det hele skal foregå. Sansynligvis blir det på Østlandet et sted. Da står det for oss bare igjen å si takk for oss til Namsos og NTH flyklubb.

RESULTATLISTER FAI

NR.	NAVN	KLUBB	1. OMG.	2. OMG.	3. OMG.	4. OMG.	TOT.	MODELL	MOTOR	RADIO	FUEL (liter)
1	Jerntegaard Tore	Vingtor	1014	1080	1012+	912+	2094	JPA	Webra C	Fut. C	70
2	Liberg Bjørn	Vingtor	998	1055	958+	825+	2053	Curare	Webra R	Microp.	140
3	Totland Ernst	Forus	1001	976	960+	865+	1977	Curare	Webra C	Simp. S.	40
4	Langbråten Rune	Vingtor	959	948	904+	690+	1907	Curare	Webra C	Simp. S.	70
5	Olsen Terje I.	Vingtor	890	920	737+	765+	1810	Arrow	Rossi R 61	Fut. C.	50
6	Husum Iver	Vingtor	887	817	809+	689+	1704	Curare	Webra C	Fut. J.	3
7	Petersen Kjell Tore	Fredrikstad	869	779+	795	700+	1664	Curasit	Webra R	Simp. S.	140
8	Hegre Ternes	Forus	822	698	673+	561+	1520	Sly Bird	OS 60 FSR	Royal	8
9	Narland Magne Olav	Vingtor	701	646+	742	536+	1443	Skarabe B	Webra C	Fut. J.	35
10	Meltzer Clamer	NAK	689	747	596+	590+	1436	Curare	Webra C	Webra E.	25
11	Husebe Ole M.	Forus	93+	773	649	545+	1422	Galaxy	Rossi	Rabbe M.	20
12	Bjerkheim Magnar	Jæren	635	658	627+	470+	1294	Comet	OS60Fsr	Var. E.	10
13	Fredriksen Sverre	Mo i Rana	250+	290	479	+	769	Phoenix 7	Webra	MPX P.	?
14	Nissan Rune	Gardermoen	+			516	516	Skarabe 7	OPS	FUT. FM	?

Forklaringer: Webra C, Webra Champion Fut. C, Futaba Contest Webra R, Webra Racing Simp. S., Simprop SAM Webra E, Webra Expert Rabbe M., Rabbe Mars FMMREX



2 5 =====
NM F3A 1981 NAMSOS ENDELIGE RESULTATER
 2 5 =====

NAVN	KLUBB	POENGSUM	1. OMG	2. OMG	3. OMG	4. OMG
BACH ØYSTEIN	NTHF	834	389*	424	410	
ANDRESEN TERJE	VINGTOR	728	361	367	344*	
SOLBERG ØYVIND	CORVUS	654	317	337	316*	
OPPSETHYREN BJØRN	VINGTOR	632	301	284*	331	
SOLBERG ARNSTEIN	CORVUS	609	302	307	299*	
THOMASSEN GULBRAND NATVIG	VING	578	265	313	0*	
AMDAHL AGE	FØRUS RCK	539	269	270	267*	

FORUSCUP

1 2 =====
NM F3A 1981 NAMSOS ENDELIGE RESULTATER
 1 2 =====

NAVN	KLUBB	POENGSUM	1. OMG	2. OMG	3. OMG	4. OMG
KRUTNES GEIR	OS AERO CL	599	255*	296	303	
BORJA LASSE	OS AERO CL	597	297	300	271*	
OLSEN ODD	HARSTAD FK	518	209*	239	279	
NILSSON ANDERS	NTHF	359	188	52*	171	
KVITTEM STIG	NTHF	355	103*	175	180	
SKAUVIK BRYNJAR	NTHF	300	139	46*	161	
HAAVE EGIL	NTHF	273	0*	204	69	
HAUG ØRJAN	MO I RANA	206	94	65*	112	

VINGTREFF